

Lørdag, 4. nov. 1944.

Norsk folkevilje.
 Mappe 45
 Ekspl. A
 Dato 4. 11. 44.
 Avd. 3A-1189/44.
 L.nr.

Noe av det som er mest meningsløst ved nasistenes propaganda er at den vil innbille oss at våre allierte vil gjøre de samme feilene som de selv har gjort. Våre allierte har lært at de undertrykte befolkningene er deres beste allierte i kampen mot nasismen. De har sett hvordan en enig folkevilje har gjort alle nasifiseringsforsøk nytteløse og hvordan folkenes kampvilje har hemmet fiendens krigsinnsette. Det er derfor klart at ingen av våre allierte vil tvinge på noe folkets styreform som er det fremmet eller langt mindre legge noen nasjon inn under noen annen stat. De vet at de da vil bli møtt av en sterk og opposisjonell folkevilje. Dette gjelder ikke minst den norske folkeviljen. Vel er vi et lite folk, men vi er et folk med ryggrad og et folk med levende politiske tradisjoner. Av alle De Forenede Nasjoner er Sovjet-Unionen den makt som mest har forstått å benytte seg av sitt eget og andre folks kampvilje i kampen mot nasismen. Sovjet-Unionen er derfor den stat som minst av alle skulle vilje utfordre den norske folkeviljen. En må være merksam på at Sovjets såkalte "imperialistiske" frammarsj i Øst-Europa ikke skjer på tvers av noen folkevilje, men derimot med støtte av de brede lag i de områder det gjelder.

Tyskerne forsøker også å innbille oss at Sovjet vil bolsjevisere oss innenfra ved å støtte komunistene og etterhvert få makten over i deres hender. De pøker da på den kommunistiske framgang i andre europeiske land som et skremmebilde. Det er rett nok at komunistene har vind i seilene i Europa idag. Men de ville neppe hatt slik medbør dersom de ikke klart hadde stilt seg på et demokratisk grunnlag. Krigen har ført med seg en radikaliserings av synsretningene innen alle lag av befolkningen i de fleste europeiske land. Industriederne forstår at de må la samfunnsmessige hensyn spille den avgjørende rolle ved sine disposisjoner etter krigen og blir stadig mere villig til å la seg innordne under en samfunnsmessig ledelse. Arbeiderne på sin side er klar over at de må vente med sine krav om store lønnsforhøyelser, men de venter da på sin side at næringslivet blir bygd opp igjen på den mest effektive og hurtige måte. Arbeiderne krever og arbeidsgiverne forstår at når en næringsgren i et land ikke kan løse sin oppgave på privat basis, må staten tre til. Dette betyr ikke skarp klassekamp, men det betyr at folkets vilje er innstilt på en hurtig og rettførdig gjenoppbygging etter nasistenes herjinger. At arbeiderne i mange land derfor slutter seg til komunistene, betyr ikke at de ønsker en revolusjonær omstyrting, men at de støtter det parti som mest konsekvent krever handlekraftig løsning av tidens problemer.

Bolsjevismen i Sovjet har på en effektiv måte i løpet av tyve år skapt verdens nest største industrielle stormakt. Krigen har vist at den også har skapt et enig folk. Men de metoder som er brukt passer ikke for norsk demokratisk tradisjon og rettskjenning. De fleste her hjemme vil derfor ikke etterape bolsjevismen slavisk, men når det gjelder å skape et enig og sterkt folk har vi sannlig mye å lære nettopp av bolsjevismen.

Utenrikskronikk.

Ungarn har tydeligvis hatt vansker med å komme seg løs fra den tyske dødsvoggen. Det har da sin naturlige forklaring også. Av alle de tyske vasallstatene var Ungarn den som politisk og sosialt var mest tilbake-liggende. En slik stat blir ikke demokratisk og alliert etter en dags-ordre fra riksførstanderen. Budapests fall er sannsynligvis var forestående. Tyskerne makter tydeligvis ikke å holde den ungarske front. Når Budapest er falt vil formodentlig de demokratiske ungarske kretsene reise hodet. De får en vanskelig oppgave når det gjelder å rehabiliterer Ungarn i verdens øyne.

Støre begivenheter er sikkert snart forestående på vestfronten. I uken som gikk er tyskerne kastet ut av et par viktige stillingsystemer i Holland. Scheldemunningen er nå praktisk talt rensert for tyskere og i midt-Holland blir tyskerne kastet tilbake over Maas. Om noen dager vil de allierte

Kjøperarmene få store løpende tilfersier fra Antwerpen. Blir de værforholdene gunstige kan vi sikkert vente store og avgjørende frestøt på den nordlige del av vestfronten.

Befrielsen av Norge går foreløpig langsomt. Fristen blir godt utnyttet av tyskerne som driver folk ut av hjemmene sine og svir av alt av verdi. Utenriksminister Trygve Lie og justisminister Torje Vold er i Sverige og forbereder øyensynlig innførelsen av norsk stilladministrasjon i de befriete områdene. Sverige skal vistnok allerede ha gitt tillatelse til at de polititroppene som er under utdannelse i Sverige blir satt inn der oppå.

Nyheter fra London, fredag, 3. november 1939

Luftangrep. Det kraftigste luftangrep hittil mot Øststedenes bygnitter hovedmålet for over 1000 br. bombefly som kastet ned godt og vel 4.000 tonn bomber. Br. nossefly angrep København. Egne jap. 21 fly, 9 tyske fly ble skutt ned. Angrepet inatt var en fortsættelse av den systematiske bombing av tyske industri- og trafikksentra bak fronten, som vil fortsette inntil alt er ødelagt eller de allierte har nådd fram. Köln, Duisburg og Essen er for størstedelen ubrukelig for tyskerne. Krigens største luftslag ble igår utkjempet over Vest-Tyskland. 2000 am. bombe- og jagerfly angrep Leuna-verkene i Merseburg og 400 tyske jagere kom opp til kamp. 183 t.fly ble skutt ned og 25 andre ødelagt på bakken. Am. mistet 21 b. fly og 28 jagere. Operasjonene igår omfattet også ølgsmål i Homburg og Ruhr. En mindre styrke bombefly fra Italia angrep mål i Østerrike. I løpet av oktober måned kastet all. fly over 95.000 tonn bomber over Tyskland, br. 50.000, og am. 43.000 tonn. Dessuten kastet britiske fly over 10.000 tonn mot tyskokkupert område. En tror at den tyske Gestaposjefen og hans nestkommanderende i Danmark ble drept under angrepet mot Aarhus tirsdag. Over 100 Gestapofolk mistet livet.

Norge. En Reuter-korrespondent og "Den Røde Flåte" bringer idag detaljer fra Kirkenes. Livet der begynner nå å gå sin gang igjen etter tyskerne herjanger. Den første Lovlige valgte ordfører, Sverre Dølvik, som også før krigen var ordfører i Kirkenes og Pørvaranger, er øverste myndighet. Han fortalte at da russerne begynte å nærme seg byen, ble beboerne som Am Jonas Lie og Lippestad oppfordret til å flytte derfra. Lie framkom med trusler om at tyskerne ikke ville la sten tilbake på sten i hole byen. Da den tyske tilbaketrekningen begynte gikk soldatene rundt i byen, sprøytet bensin på husene og tentte på. Stenhus ble sprengt i luften med dynamit. De tyske krigsforbrytelsene i Kirkenes blir protokollert, og de tilbakeværende quislinger blir satt fast. - Det meldes fra Stockholm at forhandlinger pågår mellom den norske og svenske regjering. Elia blir behandlet hvorledes man best skal kunne avhjelpe den fortvilte natsituasjonen i Norge. Likeledes drøftes det ligger ang. de i Sverige utdannede norske politifolk. 8-9000 ferdig utdannede unge menn står klar, og de første blir sendt i nærmeste framtid til Nord-Norge.

Vestfronten. Scaerbrügge og Knocke er på de all. hender. Høle Belgia er befrikt. All organisert notstand på sørsiden av Schelde er opphørt. Her er tatt over 12.000 fanger, deriblant den tyske øverstkommanderende generalmajor Eberding. På den annen side av Schelde er tyskerne drevet ut av Vlissingen. Kan. tropper som kjenner seg veg over landtungen fra Sør-Beverland, møter hard motstand. Høle Nord-Beverland er befrikt. I øst har br. tropper nådd Hainigel. All. tapte igår to brufoster over elva Mark, men har idag opprettet nye over Mark-kanalen. I Tyskland har l.an. armé igjen satt seg i bevegelse syd-øst for Wachen. Franske styrker i Vogesane har besatt Neccarat.

Østfronten. Moskva melder om rask framgang på bred front i framstøtet mot Budapest fra syd og syd-øst. Ved tre fløy har rykket fram 25 km, mens en annen står 30 km fra Hovedstat. Mellom Donau og Tisza falt 2.000 tysker og ung. igår.

Balkan. Fra Jugoslavia melder Tito at Zadar ved Adriaterhavet er tatt. I Hellas står br. patruljer 8 km. fra den jug. grense.

Italia. Det meldes at 2 br. destroyere har senket 3 tyske destroyere i Adriaterhavet. De br. lestr. ble ikke skadet.

Det Fjerne Østen. K. ang. på Leyte og Samar nærmer seg slutten. Jap. har